

Měla by Česká republika a Slovenská republika uvažovat o zrušení samostatného pojistného na sociální zabezpečení?

Jan Hájek

Abstrakt

Příspěvek v teoretické rovině pojednává o jednotlivých variantách řešení správy daní a pojistného na sociální zabezpečení. Uvedená doktrinní východiska jsou poté dána do kontextu nákladů na výběr daní a pojistného na sociální zabezpečení v České republice a Slovenské republice za období let 2012–2018. Na základě porovnání výsledných hodnot ukazatelů úrovně nákladů na výběr daní a pojistného na sociální zabezpečení u obou zemí s jejich výší dosahovanou v ostatních státech OECD, je následně zhodnocena nutnost úpravy stávajícího systému v České republice a Slovenské republice. V zásadě jsou možné dvě varianty řešení, a to integrovaná správa výběru daně z příjmů fyzických osob a pojistného na sociální nebo úplné sloučení obou druhů nenávratných plnění do veřejných rozpočtů. Autor přitom dospěl k závěru, že fakticky jedinou racionální variantou je právě úplné sloučení výběrové strany daně z příjmů fyzických osob a pojistného na sociální zabezpečení.

Klíčová slova

Daň z příjmů fyzických osob, náklady na výběr, pojistné na sociální zabezpečení

Klasifikace JEL

H50, H55, H29

Úvod

Nedílnou součástí každého systému daní, poplatků a pojistného na sociální zabezpečení je i problematika mechanismu jejich výběru. Ta je přitom zpravidla analyzována v souvislosti s výší nákladů na výběr daní (aj. *cost of collection*), jež lze zajisté považovat za základní determinanty efektivity výběrčího systému (například Etel, 2019 či Diaz de Sarralde Miguez, 2018). Přestože pozornost v rámci akademické literatury je věnována právě zejména oblasti daní, lze předpokládat, že totožné závěry by měly být aplikovány na jakýkoliv systém poplatků

či pojistného, které jsou příjmem veřejných rozpočtů. Náklady na jejich správu totiž snižují objem získaných příjmů do veřejných rozpočtů a rovněž mohou v případě komplexního či složitějšího způsobu plnění daňových a odvodových povinností ve smyslu přiznání či vyúčtování neúměrně zatěžovat i poplatníka, respektive pojištěného, samotného. Dle Loo, McKerchar, Hansforth (2009) či Loo (2006) takováto komplexita (ať již plynoucí z jednotlivých právních předpisů či celkové konstrukce systému) zpravidla vede ke snížení výše správně a čestně přiznaných příjmů. Enoff a McKinnon (2011) dále uvádějí, že nižší objem vybraného pojistného na sociální zabezpečení posléze druhotně způsobuje problémy s financováním průběžně financovaných systémů (aj. *pay-as-you-go*). Z tohoto důvodu lze považovat za důležité zajistit dostatečnou míru efektivity na straně institucí zajišťujících výběr daní, poplatků a pojistného na sociální zabezpečení financovaných průběžným způsobem. Basri, Felix, Hanna a Olken (2019) uvádějí, že prostřednictvím zvýšení efektivity správy daně lze dosáhnout zvýšení i samotné vybrané daně. Obdobně World Bank (2010) uvádí, že země, jež sloučily správu daně z příjmů a sociálního zabezpečení, byly schopny dosáhnout vyšší efektivity z hlediska příjmové strany výběru daní a pojistného či z pohledu nákladů na výběr. V České republice a Slovenské republice přitom byla a je problematika správy daní a pojistného na sociální zabezpečení i z hlediska její nákladovosti opakovaně diskutována a dokonce bylo uvažováno o formě integrovaného výběru daně z příjmů fyzických osob a pojistného na sociální zabezpečení v minulosti opakovaně uvažováno. V případě České republiky ve formě koncepce jednoho inkasního místa (Vláda České republiky, 2006), od které bylo v roce 2014 ustoupeno (Ministerstvo financí České republiky, 2014). Následně byl projekt v redukované podobě opět „oživen“ a to pouze pro malé živnostníky (ČTK, 2019). K datu publikace tohoto příspěvku bez jeho faktického zavedení či předložení návrhu znění příslušného právního předpisu do legislativního procesu. Ministerstvo financí Slovenské republiky mělo v plánu realizovat obdobný projekt integrované správy, jehož původní záměr je datovaný k roku 2006 (Úrad vlády Slovenskej republiky, 2006), nicméně stejně jako v České republice došlo několikrát k jeho odložení (například SITA, 2012). Opět k datu publikace tohoto příspěvku projekt nebyl dokončen. Z tohoto důvodu se jeví jako nutné poukázat i na nákladovou stranu výběru daní a pojistného na sociální zabezpečení, vyhodnotit ji a následně zhodnotit v širším kontextu možnosti, jež lze v obou zemích realizovat s nejnižšími možnými náklady.

Cílem příspěvku je tak zanalyzovat a vyhodnotit aktuální výši nákladů souvisejících s výběrem daní a pojistného na sociální zabezpečení a navrhnout řešení, které by přispělo ke snížení těchto nákladů. Lze přitom předpokládat, že z hlediska jejich výše se obě země budou pohybovat na úrovni spíše nadprůměrně vysokých nákladů na jejich správu. Přínos příspěvku

ke stávající diskusi v této oblasti, lze spatřovat zejména v rozšíření pohledu na problematiku o provedenou kvantitativní analýzu a rovněž v doplnění důvodů pro realizaci změn v této věci.

1 Teoreticko-doktrinální rámec

Počátkem 21. století začala být pozornost v rámci akademické literatury více věnována oblasti efektivitu výběru pojistného na sociální zabezpečení (Barrand, Stanford, Harrison, 2004). Do této doby totiž byla tato oblast více méně diskutována pouze v souvislosti s náklady na výběr daně. V některých zemích (blíže opět Barrand, Stanford, Harrison, 2004) přitom došlo rovněž k sloučení nejenom výběrové části správy, ale i dávkové (aj. benefit), což však není dále analyzováno.

1.1 Integrovaná správa daně z příjmů fyzických osob a pojistného na sociální zabezpečení

Zatímco pro evropské daňové a pojistné systémy byla a stále je jejich samostatná administrace charakteristická, v případě ostatních mimoevropských zemí je tomu právě naopak. Důvody oddělené správy daní a pojistného na sociální zabezpečení jsou přitom pravděpodobně čistě historické a zejména v těch zemích, v nichž bylo pojistné na sociální zabezpečení zavedeno později než daň z příjmů, mnohdy došlo k využití existujícího aparátu správy daní (Barrand, Stanford a Harrison, 2004). Postupný přechod mnoha evropských zemí z decentralizovaného systému na jednotný byl způsoben zejména dlouhotrvající neefektivností samostatných systémů (World Bank, 2010 či opět Barrand, Stanford a Harrison, 2004) a záměrem využít synergie plynoucí z jejich integrace (například odstranění duplicitních nákladů na oddělené organizační struktury, vývoj interních aplikací správ, atd.). Podstatou integrované správy přitom je zachování odděleného legislativního vymezení daně z příjmů fyzických osob a pojistného na sociální zabezpečení, nicméně oba druhy odvodů jsou spravovány jedinou institucí. Při hlubším pohledu na stěžejní úkony prováděné samostatně oběma správami jako je registrace poplatníků/pojištěnců, zadání příznání k dani z příjmů fyzických osob či vyúčtování poplatníků/pojištěnců s následným vyměřením daně, respektive pojistného, provádění kontrolních postupů, atd., se jeví synergie plynoucí z jejich sloučení jako dosti zjevné (Barrand, Stanford a Harrison, 2004). Vezmeme-li v potaz navíc téměř úplnou shodu základu daně z příjmů fyzických osob a vyměřovacího základu pro pojistné na sociální zabezpečení u zaměstnanců¹, obdobně jako v České republice či Slovenské republice, není zcela

¹ V případě osob samostatně výdělečně činných vyměřovací základ dle české právní úpravy pojistného na sociální zabezpečení tvoří 50 % základu daně, dle slovenské právní úpravy je výpočet poněkud složitější (zpravidla se jedná o poměr základu daně a koeficientu 1,486).

ekonomické a logické, aby *de facto* tytéž postupy prováděly odděleně dvě samostatné instituce. Junquera-Varela, Awasthi, Balabushko a Nurshaikova (2019) dále shledávají další pozitivní dopady sloučení výběru daní a pojistného na sociální zabezpečení ve zlepšení v oblasti sběru dat od poplatníků, respektive pojištěnců, včetně zlepšení přístupu k nim a dále snížení objemu podpůrných služeb.

1.2 Úplné sloučení daně z příjmů fyzických osob a pojistného na sociální zabezpečení

Bude-li uvažována komplexita stávajícího daňového systému (blíže například Hájek, 2019) včetně pojistného na sociální zabezpečení, je nezbytné se poté zamýšlet nejenom nad způsobem vedoucím ke snížení celkových nákladů na výběr daně a pojistného na sociální zabezpečení, ale i redukcí komplexity obou systémů. A to zejména systémů, u nichž pojistné na sociální zabezpečení věcně odpovídá dani z příjmů fyzických osob (Vostatek, 2020). Bude se přitom jednat zejména o takový typ pojistného, které je hrazeno do průběžně financovaného systému sociálního zabezpečení, neboť zde (i) odvod (přímo či nepřímo) představuje příjem veřejných rozpočtů a zároveň (ii) chybí prvky pojištění (užití pojistně-matematických či investičních schémat) (nepřímo opět Vostatek, 2020). Při identifikaci pojistného mající daňový charakter je dále taktéž možné vycházet ze základních rysů daně, jež představuje nenávratnou, neúčelovou a neekvivalentní platbu do veřejných rozpočtů. Tyto prvky jsou přitom v akademické literatuře (například Kubátová, 2018) pojímány jako (i) absence právního nároku požadovat jednou odvedenou platbu zpět, (ii) nemožnost přiřazení odvedené platby ke konkrétnímu výdaji z veřejného rozpočtu a (iii) neexistence nároku obdržet ekvivalentní plnění za odvedenou platbu. Williams (1996) používá pro posouzení, zda pojistné představuje daň z příjmů, rovněž kritéria dobrovolnosti, kdy dovozuje, že je-li platba samotného pojistného stanovena příslušným právním předpisem, jedná se o obligatorní platbu představující daň, a také kritérium protiplnění (aj. *benefit*). Neexistuje-li přitom odpovídající protiplnění, jedná se poté o daň (obdoba výše vymezené neekvivalentnosti daně).

Touto optikou se tedy právě pojistné na sociální zabezpečení financované průběžným způsobem jeví jako obdoba daně z příjmů fyzických osob. Přestože drobné rozdíly existují, je možné je pro tyto účely považovat za zanedbatelné. Lze dodat, že rovněž OECD v *Taxing Wages* (OECD, 2020) pojistné na sociální zabezpečení řadí mezi daně, byť bez hlubšího vymezení důvodů. V tomto pojetí by mělo být úplné sloučení obou systémů z hlediska správy a legislativního vymezení plateb určitou nadstavbou integrovaného systému výběru daně a pojistného na sociální zabezpečení.

2 Analytická část

Metodika měření nákladů na výběr daně z příjmů fyzických osob a pojistného není na rozdíl od jiných makroekonomických ukazatelů zcela standardizovaná. V zásadě existují dva přístupy (OECD, 2015) jak lze objem těchto nákladů vyčíslit, přičemž v obou případech se jedná o ukazatele odvozené od celkových nákladů na výběr všech daní jako celku bez zahrnutí nákladů poplatníka či pojištěného (blíže viz 2.1).

2.1 Metody měření nákladů na výběr daně a pojistného

OECD (2015) konkrétně zmiňuje ukazatel poměru nákladů na výběr daně a pojistného vůči (i) daňovým příjmům ($Index_A$) či (ii) hrubému domácímu produktu ($Index_B$), které je možné vyjádřit následovně:

$$Index_{A,i} = \frac{(CC_{t,i} + CC_{s,i})}{(R_{t,i} + R_{s,i})} \quad (1)$$

kde CC_t představují náklady na konkrétní výběr daní jako celku, CC_s operativní náklady na správu sociálního zabezpečení, R_t daňové příjmy veřejných rozpočtů a R_s příjmy z pojistného na sociální zabezpečení. Výsledné hodnoty $Index_{A,i}$ dle údajů dostupných za rok 2013 u členských zemí OECD (OECD, 2015) lze rozdělit² do několika intervalů, a to konkrétně $<0;0,50>$ pro země s nízkými náklady na správu daní a pojistného, jehož dosáhlo 6 zemí OECD (z 32 sledovaných), $<0,51;0,90>$ pro země s nižší střední výší nákladů na správu daní a pojistného, jehož dosáhlo 11 zemí, $<0,91;1,30>$ pro země s vyšším středním objemem nákladů na správu daní a pojistného, jehož dosáhlo 10 zemí, a $<1,31$ pro země s vysokou výší nákladů na správu daní a pojistného dosaženého 5 zeměmi.

$Index_B$ lze poté matematicky vyjádřit následovně:

$$Index_{B,i} = \frac{(CC_{t,i} + CC_{s,i})}{GDP_i} \quad (2)$$

kde navíc GDP představuje hrubý domácí produkt v běžných cenách. Tyto hodnoty mohou nabývat intervalu $<0;0,10>$ pro země s nízkými náklady na správu daní a pojistného, jehož dosáhly 4 země OECD (z 33 sledovaných), $<0,11;0,20>$, pro země s nižší střední výší nákladů na správu daní a pojistného, jehož dosáhlo 16 zemí, $<0,21;0,30>$ pro země s vyšším středním objemem nákladů na správu daní a pojistného, jehož dosáhlo 10 zemí a $<0,31$ pro země s vysokou mírou nákladů na správu daní a pojistného, jehož dosáhly 3 země.

² Vlastní rozdělení autorů příspěvku při respektování normálního statistického rozdělení.

Oba z uvedených ukazatelů je nutno chápat jako hrubé odhady, nikoliv jako zcela exaktní metriky, neboť z jejich konstrukce samotné plynou některá interpretační omezení. OECD (2015) u $Indexu_A$ uvádí možnost jejich ovlivnění například snížením sazeb daní a pojistného na sociální zabezpečení, neboť se bude *prima facie* jevit, že došlo ke snížení nákladů na výběr daní a pojistného, přestože tomu tak ve skutečnosti nebylo. OECD dále uvádí možný vliv odlišné míry inflace a růstu HDP na daňové a pojistné příjmy a nákladů na jejich výběr, což by se mělo však vyskytovat pouze v zemích s vysokou mírou volatility jak HDP, tak inflace samotné. Rovněž lze (opět dle OECD, 2015) uvažovat o vlivech změn v rozložení činností realizované jednotlivými institucemi zajišťujícími výběr daně a v neposlední řadě o dopadu investičních výdajů na celkové náklady správy daní a pojistného. Z tohoto důvodu je poté vhodné používat při hodnocení oba z uvedených indexů.

Jako zcela zásadní nedostatek obou z výše uvedených poměrových ukazatelů je však nezbytné zmínit konstrukci nákladů na výběr daně či pojistného na sociální zabezpečení. Ta je totiž založena na prostém součtu nákladů na provoz jednotlivých institucí zajišťujících správu daní či pojistného na sociální zabezpečení. Měly by však být uvažovány i obtížněji měřitelné náklady poplatníků (aj. compliance burden), jež musí vynaložit v souvislosti s přípravou přiznání, přehledů či jiných obdobných podání (OECD, 2019). U obou indexů by měl být čitatel doplněn právě o hodnotu těchto nákladů poplatníka například jako CC_T (aj. Cost of Collection_{Taxpayer}).

2.2 Náklady na výběr daně a pojistného v České republice a Slovenské republice

Za účelem vyhodnocení úrovně nákladů na výběr daní a pojistného v České republice byly použity oba z výše uvedených indexů, a to pro období let 2012–2018, neboť starší údaje o nákladech výběru daní nebyly dostupné u slovenské finanční správy. Jednotlivé ukazatele ($Index_A$ a $Index_B$) byly vypočteny, tak aby byly minimalizovány jejich nedostatky (v případě dostupnosti dat či možnosti jejich očištění). Bylo přitom vycházeno z následujících údajů o:

- nákladech na provozní činnost (bez zahrnutí investičních výdajů) jednotlivých níže vyjmenovaných institucí převzatých z výročních zpráv, respektive informací

o činnosti Finanční správy České republiky³, Finančné správy Slovenské republiky⁴, České správy sociálního zabezpečení⁵ a Sociálné Poist'ovny⁶;

- hodnotě daňových příjmů včetně pojistného na sociální zabezpečení převzaté z dat Eurostatu, konkrétně statistiky gov_10a_taxag⁷;
- hrubém domácím produktu v běžných cenách v národních měnách; v případě České republiky z dat publikovaných Českým statistickým úřadem⁸; v případě Slovenské republiky z dat Eurostatu, konkrétně statistiky nama_10_gdp⁹.

Vzhledem k použití poměrových hodnot v podobě výše popsanych indexů nebyla data dále jakkoliv stacionarizována či jinak očišť'ována o růst cenové hladiny, neboť by se dopad očištění projevil na všech datech zahrnutých do výpočtu ukazatele. Bylo by totiž nutné očistit, respektive cenově narovnat, jak hodnoty *CC*, tak *R* a *GDP* (případně by bylo nutné použít v HDP v reálných cenách). Ve sledovaném období se rovněž nijak zásadně neměnily sazby daně a je možné tak tento nedostatek metrik popsany výše v daném případě pominout.

V následující tabulce a obrázku jsou poté uvedeny výsledné hodnoty ukazatelů ve sledovaném období:

Tabulka č. 1: Náklady na výběr daní a pojistného na sociální zabezpečení (ČR, SR)

Země (index) / Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Index_A (ČR)	0,99 %	0,97 %	0,92 %	0,93 %	0,95 %	1,00 %	0,95 %
Index_A (SR)	1,50 %	1,49 %	1,53 %	1,60 %	1,66 %	1,53 %	1,54 %
Index_B (ČR)	0,34 %	0,34 %	0,31 %	0,31 %	0,33 %	0,35 %	0,34 %
Index_B (SR)	0,43 %	0,46 %	0,49 %	0,52 %	0,55 %	0,5 2%	0,53 %

Zdroj: Vlastní zpracování, převzatá data (bližší popis v textu).

³ <https://www.financnisprava.cz/cs/financni-sprava/financni-sprava-cr/vyrocní-zpravy-a-související-dokumenty>

⁴ <https://www.financnasprava.sk/sk/financna-sprava/vyrocné-spravy>

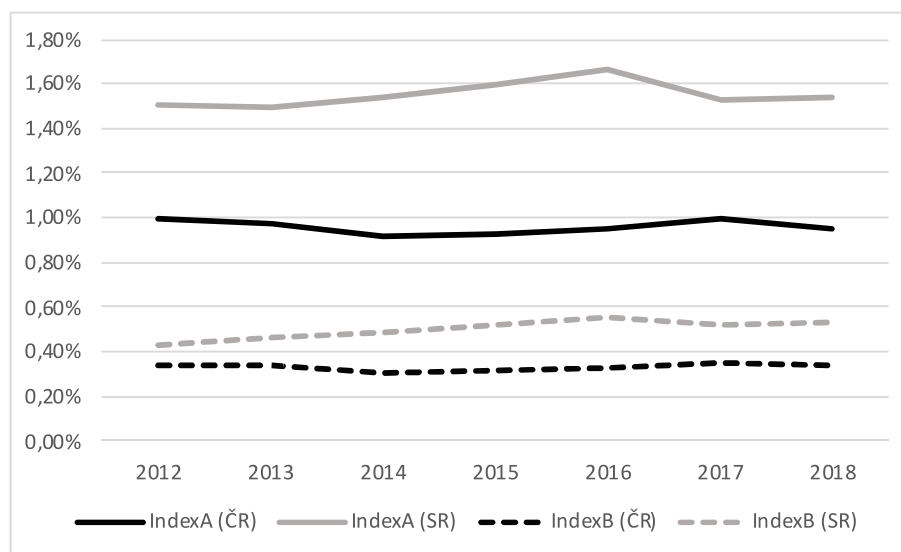
⁵ <https://www.cssz.cz/web/cz/vyrocní-zpravy>

⁶ <https://www.socpoist.sk/vyrocné-spravy/67074s>

⁷ https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/gov_10a_taxag/default/table?lang=en

⁸ http://apl.czso.cz/pll/rocnka/rocnkavyber.makroek_vydaj

⁹ https://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=nama_10_gdp&lang=en

Obrázek č. 1: Náklady na výběr daní a pojistného na sociální zabezpečení (ČR, SR)

Zdroj: Vlastní zpracování, převzatá data (bližší popis v textu).

Na první pohled je zřejmé, že hodnoty dosahované Slovenskou republikou u $Index_{A}$ i $Index_{B}$ a patří mezi jedny z nejvyšších v porovnání s výpočty OECD za rok 2013 (OECD, 2015). Dle shora uvedených intervalů obdobnou výši nákladů na výběr daní a pojistného dosahuje pouze 5 zemí OECD při použití $Index_{A}$ a 3 země při $Index_{B}$. V případě České republiky je situace ve sledovaném období výrazněji lepší, nicméně i tak je nutné považovat hodnoty za vysoké. U výsledků ukazatele $Index_{A}$ by poté Česká republika z hlediska nastíněné klasifikace spadala pod interval vyššího středního objemu nákladů na výběr daní a pojistného, u $Index_{B}$ do skupiny zemí dosahujících vysokých hodnot těchto nákladů. Lze tedy zhodnotit, že jak Česká republika tak Slovenská republika by se měly na oblast nákladů na výběr daně z příjmů fyzických osob a pojistného na sociální zabezpečení zaměřit a provést nezbytné úpravy systému, aby dosáhly vyšší nákladové efektivity.

Závěr

V příspěvku byly v teoretické části nastíněny dva modely výběru daní a pojistného na sociální zabezpečení odlišné od systémů současně používaných v rámci České republiky a Slovenské republiky. Je pro ně přitom charakteristické, že jejich zavedení v jedné či druhé formě, přispívá ke snížení nákladů provozu a vyšší efektivitě (například Basri, Felix, Hanna a Olken, 2019, World bank, 2010, Enoff, McKinnon, 2011, aj.). Uvedená teoretická východiska byla dána do souvislosti s náklady na výběr daní a pojistného v České republice a Slovenské republice, a to za použití ukazatele nákladů na výběr daně a pojistného vůči (i) daňovým příjmům ($Index_{A}$) či (ii) hrubému domácímu produktu ($Index_{B}$). Výsledné hodnoty lze považovat v porovnání s hodnotami dosahovanými jinými zeměmi (OECD, 2015) za vysoké. Mimo jiné z tohoto

důvodu by se měly obě země zpět na tuto problematiku zaměřit a provést reformu systémů, jež by byla s to snížit nejenom náklady, ale i efektivitu systémů.

Na základě provedené analýzy lze uzavřít, že cíl příspěvku byl splněn. Z hlediska samotné metodologie sloučení obou systémů je možné volit mezi variantou integrované jednotné správy daně z příjmů fyzických osob a pojistného na sociální zabezpečení a celkovým sloučením výběrové strany obou typů povinných odvodů. Bude-li však uvažován širší rámec, zejména složitost a komplexnost obou systémů, jeví se poté jako jediná racionální forma úplné sloučení daně z příjmů fyzických osob a pojistného na sociální zabezpečení (Vostatek, 2020), neboť samotná forma integrované správy daní a pojistného by sice pravděpodobně vedla k redukci z hlediska nákladů, ale zajisté by nesnížila administrativní náklady poplatníků či pojištěných v takové míře jako varianta úplného sloučení. Zároveň by při celkovém sloučení bylo dosaženo redukce stávající komplexnosti legislativního prostředí v této oblasti. Uvedené přitom potvrzuje i Niels, Walcher (2002), a to že sloučení daně z příjmů fyzických osob a pojistného na sociální zabezpečení bylo dosaženo větší transparentnosti výběru a následného přerozdělení příjmů ve veřejném rozpočtu, efektivity správy daní a v neposlední řadě i značného zjednodušení celého systému. Přestože se může takovýto požadavek jevit jako obtížně realizovatelný z hlediska aktuální konstrukce obou systémů, bylo by například možné uvažovat o realizaci „dvoukrokové“ reformy. Nejdříve by tedy došlo k technickému sloučení činností, jež jsou svým obsahem velmi blízké u obou systémů, a to zejména ve smyslu (i) úhrady daní a pojistného na sociální zabezpečení na jednotný účet vedený správcem daně a (ii) registrační a kontrolní činností. Po následné stabilizaci prvního stupně reformy by mohlo být přistoupeno k úplnému legislativnímu sloučení, které by *in fine* vedlo k odstranění oddělených formulářových podání, sjednocení vyměřovací činnosti, atp. Navržené rozdělení by přitom reflektovalo složitost dílčích kroků, neboť zejména při realizaci úplného legislativního sloučení, tj. druhého kroku, bude nutné se vypořádat například s rozdílnou konstrukcí vyměřovacího základu u osob samostatně výdělečně činných či minimálním vyměřovacím základem.

Dedikace

Příspěvek vznikl při řešení studentského projektu č. 7427/2020/02 *Vnímání daní a pojistného na sociální zabezpečení v České a Slovenské republice* s využitím účelové podpory na specifický vysokoškolský výzkum Vysoké školy finanční a správní, a. s.

Literatura

- [1] BARRAND, Peter, Ross STANFORD a Graham HARRISON. Integrating a Unified Revenue Administration for Tax and Social Contribution Collections: Experiences of Central and Eastern European Countries. *IMF Working Paper*. 2004, WP/04/237. Dostupné z: <https://www.imf.org/external/pubs/ft/wp/2004/wp04237.pdf>
- [2] BASRI, Chatib M., Mayara FELIX, Rema HANNA and Benjamin A. OLKEN. Tax Administration vs. Tax Rates: Evidence from Corporate Taxation in Indonesia. *Working Paper Series*. 2019, 26150. Dostupné z: doi:10.3386/w26150
- [3] ČTK. *Havlíček: Malé inkasní místo má fungovat od půlky příštího roku*. 2019. Dostupné z: <https://www.finance.cz/523699-havlicek-male-inkasni-misto-ma-fungovat-od-pulky-pristiho-roku/>
- [4] DIAZ DE SARRALDE MIGUEZ, Santiago. Tax Administrations: Collection, Costs and Personnel Evidence for the CIAT Countries with data of ISORA. *CIAT Working Papers*. 2018. ISSN 2219-780X. Dostupné z: https://www.ciat.org/Biblioteca/DocumentosdeTrabajo/2018/WP_02_2018_sarralde_cia t.pdf
- [5] ENOFF, Louis and Roddy MCKINNON. Social Security Contribution Collection and Compliance: Improving Governance to Extend Social Protection. *International Social Security Review*. 2011. 64 (4). Dostupné z: doi: 10.1111/j.1468-246X.2011.01413.x
- [6] ETEL, Leonard. How to Reduce Costs of Local Tax Collection. *Financial Law Review*. 2019, 15 (3), 75-85. ISSN 2299-6834. Dostupné z: doi:10.4467/22996834FLR.19.015.11271
- [7] HÁJEK, Jan. Komplexita daňového práva: Základní negativní důsledek zákonodárného procesu. In: *III. SLOVENSKO-ČESKÉ DNI DAŇOVÉHO PRÁVA. Pozitívna a negatívna stimulácia štátu v oblasti zdaňovania*. Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, 2019, 2019, s. 133-143. ISBN 978-80-81528194. Dostupné z: doi:10.33542/DDP2019-819-4
- [8] JUNQUERA-VARELA, Raul Felix, Rajul AWASTHI, Oleksii BALABUSHKO, and Alma NURSHAIKOVA. *Thinking Strategically about Revenue Administration Reform* [online]. World Bank, Washington, DC, 2019. Dostupné z: <https://openknowledge.worldbank.org/bitstream/handle/10986/33079/Thinking-Strategically-about-Revenue-Administration-Reform-The-Creation-of-Integrated-Autonomous-Revenue-Bodies-Policy-Note.pdf?sequence=5&isAllowed=y>
- [9] KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2018. ISBN 978-80-7598-165-3.
- [10] LOO, Ern Chen, Margaret MCKERCHAR and Ann HANSFORTH. Understanding the compliance behavior of Malaysian individual taxpayers using a mixed method approach. *Journal of the Australasian Tax Teachers Association*. 2009, 4 (1), 181–202. ISSN 1832-911X.
- [11] LOO, Ern Chen. Tax knowledge, tax structure and compliance: A report on a quasi-experiment. *New Zealand Journal of Taxation Law and Policy*. 2006, 12 (2), 117–140. ISSN 1322-4417.
- [12] MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Ministerstvo financí předložilo vládě návrh zákona, kterým se mění zákon o daních z příjmů a další související zákony*.

2014. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/legislativa/legislativni-dokumenty/2014/ministerstvo-financi-predlozilo-vlade-na-18268>
- [13] NIES, Susanne a Gesa WALCHER. The unified social tax and its impact on social policy in Putini`s Russia. *Working papers of the Research Centre for Eastern European Studies, Bremen*. 2002, 34. ISSN 1616-7384. Dostupné z: <https://www.forschungsstelle.uni-bremen.de/UserFiles/file/06-Publikationen/Arbeitspapiere/fsoAP34.pdf>
- [14] OECD. *Tax Administration 2015: Comparative Information on OECD and Other Advanced and Emerging Economies*. Paříž: OECD Publishing, 2015. ISBN 978-92-6423-234-1.
- [15] OECD. *Tax Administration 2019: Comparative Information on OECD and Other Advanced and Emerging Economies*. Paříž: OECD Publishing, 2019. ISBN 978-92-6467-844-6.
- [16] OECD. *Taxing Wages 2020*. Paříž: OECD Publishing, 2020. ISBN 978-92-6433-691-9.
- [17] SITA. *Ministerstvo financií odkladá projekt UNITAS na rok 2014* [online]. 2012 [cit. 2020-10-25]. Dostupné z: <https://www.danovecentrum.sk/clanok-z-titulky/Ministerstvo-financii-odklada-projekt-UNITAS-na-rok-2014.htm>
- [18] ÚRAD VLADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY. *Uznesenie Vlády Slovenskej republiky č. 221. 2006*. Dostupné z: <https://rokovania.gov.sk/RVL/Resolution/4129>
- [19] VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY. *Usnesení Vlády ČR č. 1462/2006*. 2006. Dostupné z: https://www.mfcr.cz/assets/cs/media/Usneseni_2006-1462_2006-12-20_k-zameru-slouceni-vyberu-dani-cel-a-pojistneho-na-verejnopravni-pojisteni.pdf
- [20] VOSTATEK, Jaroslav. Sociální zabezpečení je klíčem k české daňové reformě. *FÓRUM Sociální politiky*. 2020, (3), s. 4-12. ISSN 1802-5854. Dostupné z: <https://www.vupsv.cz/download/forum-socialni-politiky-6-2019/?wpdmdl=7611&refresh=5f943ccba683d1603550411>
- [21] WORLD BANK. *Integration of Revenue Administration: A Comparative Study of International Experience*. Washington, D.C.: World Bank, 2010. ISBN 978-08-2138-524-1.
- [22] WILLIAMS, David. Social Security Taxation. v THURONYI, Victor. *Tax Law Design and Drafting*. Washington, D.C. Washington: International Monetary Fund Publishing, 1996, s. 1-57. ISBN 978-15-5775-587-2.

Kontakt

Ing. Bc. Jan Hájek, MBA, DiS.
Vysoká škola finanční a správní, a.s., Fakulta ekonomických studií
Právnická fakulta, Univerzita Karlova
Robert Bosch
Pražského 1251/6
152 00 Praha
Česká republika
jan_hajek@centrum.cz